

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 07
Data: 15.04.2019
Pag. 1/8

FACULTATEA MEDICINĂ
PROGRAMUL DE STUDII 0912.1 MEDICINĂ
CATEDRA DE MEDICINĂ SOCIALĂ ȘI MANAGEMENT SANITAR
"NICOLAE TESTEMIȚANU"

APROBATĂ
la ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare facultatea Medicină
Proces verbal nr. 5 din 15.01.2020

APROBATĂ
la ședința Consiliului Facultății de
Medicină 2
Proces verbal nr. 3 din 25.02.2020

Președinte dr.hab.șt.med., prof. universitar
SUMAN SERGHEI _____

Decanul Facultății dr.șt.med., conf.universitar
BETIU MIRCEA _____

APROBATĂ
la ședința Catedrei de medicină socială și management
sanitar "Nicolae Testemițanu"
Proces verbal nr. 1 din 30.08.2019

Șef catedră dr. hab. șt. med., conf. universitar

RAEVSCI ELENA _____

CURRICULUM

DISCIPLINA ISTORICUL SAVANȚILOR MEDICI ILUȘTRI Studii integrate/ Ciclul I, Licență

Tipul cursului: **Disciplină opțională**

Chișinău, 2019

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	07
Data:	15.04.2019
Pag. 2/8	

I. PRELIMINARII

- Prezentarea generală a disciplinei: locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională / specialității

Istoricul savanților medici iluștri este o direcție a istoriei medicinei și se concentrează asupra diverselor personalități care au contribuit semnificativ la dezvoltarea medicinei ca știință în diferite perioade de timp începând din cele mai vechi timpuri. Istoria medicinei, inclusiv istoricul savanților medici iluștri, ca element al culturii generale și profesionale, contribuie la formarea profesională și intelectuală a medicului. Înțelegerea parcursului istoric al practicii și cercetării medicale oferă o cheie pentru integrarea studenților în actualitate și pentru o poziționare proactivă a acestora față de provocările medicinei viitorului. Cunoașterea marilor personalități din istoria medicinei și realizările acestora oferă o cheie pentru motivarea studenților în plan profesional și decidera lor pentru cele mai înalte valori deontologice.

Conținutul cursului este corelat cu nivelul de pregătire al studenților, este similar celor din alte universități europene cu informație actualizată, și reprezintă bagajul necesar de cunoștințe în vederea cunoașterii istoriei medicinei la nivel internațional.

- Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională
Cunoașterea și înțelegerea originilor și evoluției practicii și științei medicale din perspectivă istorică. Însușirea elementelor de bază de cultură medicală: etapele dezvoltării medicinei universale, doctrinele biomedicale, personalitățile și contribuțiile acestora.
- Limba/limbile de predare a disciplinei: română, rusă, engleză;
- Beneficiari: studenții anului I, facultatea Medicina I și II, specialitatea Medicină.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei		G.01.A.009.3	
Denumirea disciplinei		Istoricul savanților medici iluștri	
Responsabil (i) de disciplină		Grossu Iu., Badan V., Penina O.	
Anul	I	Semestrul/Semestrele	I
Numărul de ore total, inclusiv:			30
Curs	10	Lucrări practice/ de laborator	10
Seminare		Lucrul individual	10
Forma de evaluare	CD	Numărul de credite	1

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	07
Data:	15.04.2019
Pag. 3/8	

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- **la nivel de cunoaștere și înțelegere:**

1. Cele mai importante repere ale istoriei diferitelor specialități preclinice, medicale și chirurgicale;
2. Principiile dezvoltării medicinei în diverse perioade de timp;
3. Cele mai marcante personalități care au avut contribuții importante la progresul medicinei;
4. Particularitățile de dezvoltare a fiecărei epoci și însemnătatea ei în evoluția și progresul medicinei.
5. Școlile științifice medicale de vază, concepțiile și rolul lor în dezvoltarea medicinei;
6. Realizările savanților cu renume în corelație cu evoluția științelor medicale.

- **la nivel de aplicare:**

1. Dezvoltarea abilităților privind elaborarea unor lucrări științifice despre evoluția concepțiilor, disciplinelor și evenimentelor medicale;
2. Dezvoltarea abilităților de comunicare verbală și scrisă prin întocmirea și prezentarea referatelor despre viața și activitatea personalităților marcante din domeniu;
3. Crearea unei prezentări PowerPoint pe teme de istorie a medicinei și susținerea publică a acesteia.

- **la nivel de integrare:**

1. Să integreze cunoștințele în domeniul istoriei medicinei cu cele clinice;
2. Să aplice cunoștințele acumulate pentru realizarea cercetărilor științifice personale în cadrul tezei de licență, Zilelor Universității și ca viitor medic-clinician și tânăr cercetător.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

1. Cunoașterea limbii de predare;
2. Competențe digitale (utilizarea internetului, procesarea documentelor, utilizarea MS Office Word, PowerPoint);
3. Abilitatea de a lucra în echipa;
4. Nu sunt tolerate nici un fel de alte activități pe parcursul prelegerii/seminarului; telefoanele mobile să fie închise;
5. Nu sunt tolerate întârzieri la prelegeri și lucrări practice.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
1.	Locul istoriei medicinei, inclusiv istoriei savanților medici iluștri, între științele medicale și rolul ei în formarea profesională și intelectuală a medicului.	2	2	2
2.	Medicina preistorică și antică. Principalii reprezentanți ai științelor medicale în Grecia și Roma antică.	2	2	2
3.	Medicina medievală, medicina renașterii și iluminismului: reprezentanții principali și contribuțiile acestora.	2	2	2
4.	Savanții medici iluștri ai medicinei moderne și postmoderne. Rolul lui Nicolae Testemițanu în dezvoltarea medicinei în Republica Moldova.	4	4	4
Total		10	10	10

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 07
Data: 15.04.2019
Pag. 4/8

VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema (capitolul) 1. Cei mai mari reprezentanți în medicină până la 1800	
<ul style="list-style-type: none">- <i>Să definească</i> etapele principale ale evoluției științei și practicii medicale din perspectivă istorică.- <i>Să cunoască</i> cele mai marcante personalități și contribuțiile acestora în medicina antică, medievală, renașterii și iluminismului;- <i>Să demonstreze</i> cunoașterea celor mai importante descoperiri în științele medicale în epoca Renașterii și Iluminismului- <i>Să aplice</i> cunoștințele în domeniul dezvoltării medicinei de până la 1800 pentru a înțelege conceptele de bază în medicină;- <i>Să integreze</i> progresele în practica și știința medicală cu sănătatea publică și medicina de azi.	<ol style="list-style-type: none">1. Introducere în istoria medicinei. Etapele principale ale evoluției medicinei din perspectiva istorică.2. Medicii greci. <i>Hipocrate din Kos</i> (c. 460 - c. 370) - „Părintele medicinei”. Colecția Hipocratic (Corpus Hippocraticum) și Jurământul lui Hipocrate. Teoria celor patru umori.3. Medicina în Imperiul Roman. <i>Aelius Galen</i> (c 129-216.) - un proeminent medic grec, chirurg și filosof în Imperiul Roman; <i>Herophilus</i> și <i>Erasistratus</i> - cei doi mari reprezentanți ai școlii medicale din Alexandria.4. Medicina în Evul Mediu (400 până la 1400) și în epoca Renașterii (XIV-XVII). Condiții istorico-culturale. Medicina mondială islamică medievală: <i>Avicenna</i> (980-1037) și Canonul Medicinei. Medicina medievală din Europa de Vest: primele școli de medicină din Salerno (Italia). Anatomisții: <i>Mondino de Lucci</i> și <i>Andreas Vesalius</i>. Descoperirea circulației sângelui de <i>William Harvey</i>. <i>Ambroise Paré</i> - tatăl chirurgiei moderne. <i>Paracelsus</i> și contribuția sa la dezvoltarea medicinei.5. Medicina în epoca Iluminismului (XVIII). <i>René Laënnec</i> și invenția stetoscopului. <i>Leopold Auenbrugger</i> și invenția percuției. <i>Edward Jenner</i> și descoperirea vaccinării contra variolei.
Tema (capitolul) 2. Cei mai mari reprezentanți în medicina modernă (sec. XIX)	
<ul style="list-style-type: none">- <i>Să definească</i> particularitățile de dezvoltare a medicinei în sec. XIX;- <i>Să cunoască</i> cele mai importante descoperiri din epoca medicinei moderne;- <i>Să demonstreze</i> cunoașterea celor mai marcante personalități din epoca medicinei moderne și a contribuțiilor acestora la progresul medicinei;- <i>Să aplice</i> cunoștințele medicinei moderne în cercetare și activitatea clinică;- <i>Să integreze</i> progresele în practica și știința medicală din sec. XIX cu provocările actuale de sănătate publică și medicale.	<ol style="list-style-type: none">1. Fundațiunea și dezvoltarea fiziologiei. Crearea concepției ”Patologia celulară”. Pionierii fiziologiei: <i>Johannes Müller</i>, <i>Rudolf Virchow</i>, <i>Claude Bernard</i> și contribuțiile acestora;2. Descoperirile fundamentale în lumea microorganismelor. Dezvoltarea microbiologiei. Verificarea teoriei germenilor. Contribuțiile lui <i>Louis Pasteur</i>, <i>Joseph Lister</i> and <i>Robert Koch</i>.3. Progresele importante în diagnosticul și tratamentul bolilor. Introducerea narcozei și anesteziei (<i>William Thomas Green Morton</i>); descoperirea razelor X și a radiului (<i>Wilhelm Conrad Röntgen</i>); dezvoltarea psihanalizei (<i>Sigmund Freud</i>).

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 07

Data: 15.04.2019

Pag. 5/8

Obiective

Unități de conținut

Tema (capitolul) 3. Cei mai mari reprezentanți în medicina modernă (sec. XX și începutul sec. XXI)

- Să definească premisele și particularitățile dezvoltării medicinei în sec. XX;
- Să cunoască cele mai marcante personalități și școlile științifice medicale de vază în epoca medicinei postmoderne;
- Să demonstreze înțelegerea corelației între progresul medicinei secolului XX și evoluția proceselor demografice în lume;
- Să aplice cunoștințele în domeniul istoriei medicinei postmoderne în cercetare și activitatea clinică;
- Să integreze progresele în practica și știința medicală cu provocările actuale în domeniul sănătății populației.

1. Bolile infecțioase și chimioterapia. *Paul Ehrlich* și *arsphenamina*. *Alexander Fleming* și descoperirea penicilinei;
2. Imunologie. Cronologia istorică a vaccinării contra infecțiilor cauzate de bacterii și virusuri. Gripa spaniolă din anii 1918-1919. Contribuțiile lui *August von Wassermann* și *Charles Mantoux*. Construirea microscopului electronic;
3. Dezvoltarea biologiei celulare. Descoperiri noi în fiziologie și biochimie. Ingineria biomedicală.
4. Endocrinologie. *Ernest Starling*. Descoperirea insulinei și cortizonului. Hormonii sexuali și pilulele contraceptive.
5. Dezvoltarea chirurgiei în secolul al XX-lea;
6. Progresele în diagnosticarea bolilor: introducerea tomografiei computerizate, a tomografiei de rezonanță magnetică nucleară și a examenelor cu ultrasunete;
7. Istoria dezvoltării medicinei în Moldova. Contribuțiile lui *Nicolae Testemițanu* în dezvoltarea medicinei în Republica Moldova.

VII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)

nu este cazul

✓ Competențe transversale (CT)

nu este cazul

✓ Finalități de studiu

Studentul la finele cursului va fi capabil:

1. să numească cele mai marcante personalități medicale pentru fiecare epocă din istoria medicinei și să identifice contribuția majoră a acestor personalități;
2. să identifice conceptele filozofice și evenimentele istorice care au modelat concepția și practica medicală de la începuturi până în prezent;
3. să identifice principalele provocări cu care se confruntă medicina în epoca postmodernă și posibilele influențe ale acestora asupra practicii medicale;
4. dezvoltarea aptitudinilor pentru studiul istoriei medicinei;
5. să aibă deschiderea către învățarea pe tot parcursul vieții.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 07

Data: 15.04.2019

Pag. 6/8

Notă. Finalitățile disciplinei (se deduc din competențele profesionale și valențele formative ale conținutului informațional al disciplinei).

VIII. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucrul cu sursele informaționale	Lecturarea prelegerii sau materialul din manual la temă. Citirea întrebărilor din temă, care necesită o reflecție asupra subiectului. Selectarea surselor de informație suplimentară la tema respectivă. Luarea de cunoștință cu sursele informaționale suplimentare la temă. Formularea generalizărilor și concluziilor referitoare la tema subiectului.	Capacitatea de a extrage esențialul; abilități interpretative; volumul muncii	Pe parcursul semestrului
2.	Prezentări ale proiectelor	Selectarea temei, stabilirea planului cercetării, stabilirea termenilor de realizare. Stabilirea componentelor prezentării PowerPoint - tema, scopul, rezultatele, concluzii, bibliografie. Recenzii colegi. Recenzii profesori.	Volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența temei proiectului, calitatea concluziilor, elemente de creativitate, formarea atitudinii personale, coerența expunerii și corectitudinea științifică, prezentarea grafică, modalitatea de prezentare.	Pe parcursul semestrului

IX. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

- **Metode de predare și învățare utilizate**

Pentru însușirea mai eficientă în cadrul disciplinei „Istoria Medicinii” sunt utilizate atât metode tradiționale (expunerea, conversația, exercițiul), cât și cele considerate astăzi a fi mai eficiente pentru învățământul universitar: dezbateri interactive, studiul de caz, metoda proiectelor, modelarea. În cadrul lucrărilor practice sunt utilizate metode frontale, metode de activitate individuală, metode de activitate în grup. Pentru formarea deprinderilor practice în cadrul disciplinei se utilizează instruirea/autoinstruirea asistată de calculator (MS Office Word, PowerPoint).

- **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)**

În cadrul prelegerilor și seminarelor sunt folosite Tehnologii Informaționale de comunicare – prezentări PowerPoint.

- **Metode de evaluare (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)**

Curentă: Pe parcursul semestrului de studiu în cadrul evaluării curente sunt preconizate: o lucrare de control (partea teoretică) și o totalizare (partea practică), care de fapt reprezintă evaluarea abilităților aplicative – prezentarea Power Point a proiectului de cercetare.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 07

Data: 15.04.2019

Pag. 7/8

Partea teoretică a evaluării curente:

1. Lucrarea de control (test grilă)

Partea practică a evaluării curente:

2. Proiectul de cercetare (prezentare digitală) + Participarea la cursuri.

Nota pentru evaluarea abilităților practice se va alcătui din nota pentru prezentarea proiectului (cota parte 0,9) și nota pentru participare la cursuri (cota parte 0,1).

Nota semestrială constituie media lucrării de control și a proiectului de cercetare.

Finală: Evaluarea finală este efectuată în formă de colocviu diferențiat.

La colocviu diferențiat la disciplina „Istoria Medicinii” nu sunt admiși studenții cu media anuală sub nota 5,0, precum și studenții, care nu au recuperat absențele de la lucrările practice. Colocviu diferențiat constă din proba test-grilă. Proba test-grilă constă din variante a câte 30 teste fiecare din toate temele cursului, dintre care 40% sunt cu compliment simplu, 60% de teste sunt cu compliment compus. Studentul are la dispoziție în total 30 de minute pentru a răspunde la test. Subiectele pentru colocviu diferențiat se aprobă la ședința catedrei și se aduc la cunoștință studenților la începutul cursului.

Nota finală constituie media notei semestriale și notei pentru proba test-grilă.

Evaluarea cunoștințelor se apreciază cu note de la 1,00 la 10,00, după cum urmează:

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	
7,51-8,00	8	C
8,01-8,50	8,5	
8,51-8,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	07
Data:	15.04.2019
Pag. 8/8	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca “absent” și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

X. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. **Iftimovici** Radu. Istoria medicinei. 1995. Editura ALL, București, 371 pag.
2. **Сорокина** Т.С. – История Медицины. М., Издательство Российского Университета Дружбы Народов, 1992, в 2-х т.

B. Suplimentară

1. **DOUGLAS JAMES GUTHRIE, PHILIP RHODES**, et al., 2017, “History of medicine”, *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/science/history-of-medicine>
2. **Bynum** William, 2008, *The History of Medicine: A Very Short Introduction*, 1 edition, Oxford ; New York, Oxford University Press, 184 p.
3. **Jackson** Mark, 2013, *The Oxford Handbook of the History of Medicine*, Reprint edition, Oxford, United Kingdom, Oxford University Press, 696 p.
4. **Porter** Roy (ed.), 2001, *The Cambridge Illustrated History of Medicine*, Cambridge ; New York, Cambridge University Press, 400 p.